

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR HET BEDRIJFSLEVEN, HET
WETENSCHAPSBELEID, HET ONDERWIJS, DE
NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN
CULTURELE INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND
EN DE LANDBOUW

COMMISSION DE L'ECONOMIE, DE LA POLITIQUE
SCIENTIFIQUE, DE L'EDUCATION, DES
INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES
NATIONALES, DES CLASSES MOYENNES ET DE
L'AGRICULTURE

donderdag

07-11-2002

14:00 uur

jeudi

07-11-2002

14:00 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Interpellatie van de heer Paul Tant tot de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw, over "problemen voor de seizoenarbeid in de land- en tuinbouwsector" (nr. 1437)

Sprekers: **Paul Tant, Annemie Neyts**, minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken

Moties

Vraag van mevrouw Trees Pieters aan de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw, over "de behandeling van de dossiers in het kader van het Rampenfonds" (nr. 7923)

Sprekers: **Trees Pieters, Annemie Neyts**, minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken

Vraag van mevrouw Trees Pieters aan de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw, over "de EU-landbouwhervorming" (nr. 8547)

Sprekers: **Trees Pieters, Annemie Neyts**, minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken

Vraag van mevrouw Trees Pieters aan de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw, over "de Europese cel" (nr. A175)

Sprekers: **Trees Pieters, Annemie Neyts**, minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken

SOMMAIRE

Interpellation de M. Paul Tant à la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture, sur "les problèmes qui se posent en ce qui concerne le travail saisonnier dans l'agriculture et l'horticulture" (n° 1437)

Orateurs: **Paul Tant, Annemie Neyts**, ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères

Motions

Question de Mme Trees Pieters à la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture, sur "le traitement des dossiers introduits dans le cadre du Fonds des calamités" (n° 7923)

Orateurs: **Trees Pieters, Annemie Neyts**, ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères

Question de Mme Trees Pieters à la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture, sur "la réforme de la politique agricole européenne" (n° 8547)

Orateurs: **Trees Pieters, Annemie Neyts**, ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères

Question de Mme Trees Pieters à la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture, sur "la cellule européenne" (n° A175)

Orateurs: **Trees Pieters, Annemie Neyts**, ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères

COMMISSIE VOOR HET
BEDRIJFSLEVEN, HET
WETENSCHAPSBELEID, HET
ONDERWIJS, DE NATIONALE
WETENSCHAPPELIJKE EN
CULTURELE INSTELLINGEN, DE
MIDDENSTAND EN DE
LANDBOUW

van

DONDERDAG 7 NOVEMBER 2002

14:00 uur

COMMISSION DE L'ECONOMIE, DE
LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE, DE
L'EDUCATION, DES INSTITUTIONS
SCIENTIFIQUES ET
CULTURELLES NATIONALES, DES
CLASSES MOYENNES ET DE
L'AGRICULTURE

du

JEUDI 7 NOVEMBRE 2002

14:00 heures

De vergadering wordt geopend om 14.10 uur door de heer Jos Ansoms, voorzitter.
La séance est ouverte à 14.10 heures par M. Jos Ansoms, président.

01 Interpellatie van de heer Paul Tant tot de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw, over "problemen voor de seizoenarbeid in de land- en tuinbouwsector" (nr. 1437)

01 Interpellation de M. Paul Tant à la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture, sur "les problèmes qui se posent en ce qui concerne le travail saisonnier dans l'agriculture et l'horticulture" (n° 1437)

01.01 Paul Tant (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik dank mevrouw Pieters ervoor dat ik eerst aan het woord mocht komen en ik dank u voor uw gastvrijheid in uw commissie.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het onderwerp van mijn interpellatie is relatief eenvoudig. Het gaat over de seizoensarbeid. U weet dat voor de agrarische activiteit die seizoensgebonden activiteit essentieel is. Een aantal van die activiteiten kan moeilijk worden gemechaniseerd, laat staan geautomatiseerd. Zij brengen op bepaalde bijzondere momenten de nood aan extra arbeidskrachten met zich en daarom wordt een beroep gedaan op seizoensarbeid. Vooral de oogstperiode is uiteraard zo'n cruciale periode. Zij vormt immers ook het eindpunt van een inzet, vaak gedurende maanden, om tot enig resultaat van de investering te komen, zowel financieel als in arbeidskrachten.

De vraag naar seizoenarbeiders voor die korte periode is dan ook primordiaal en essentieel voor een groot deel van de Europese landbouwers, om meteen tot dat niveau te komen. Onlangs konden wij de hand leggen op een Europese studie die uitging van een instantie die wordt afgekort als GEOPA, Groupe employeurs des organisations professionnelles agricoles de la Communauté européenne. De studie heeft betrekking op de problematiek van de seizoensarbeid in de Europese Gemeenschap. De studie is zeer recent en dateert van juni 2002.

Mevrouw de minister, alle werkgevers van de Europese Unie geven

01.01 Paul Tant (CD&V): Les secteurs agricole et horticole doivent recourir régulièrement au travail saisonnier. Il en va ainsi dans tous les pays de l'UE. Une étude européenne récente a fait apparaître que ces secteurs d'activité tributaires des saisons souffrent d'un manque de main-d'œuvre. Un des mécanismes de correction envisageables serait l'immigration de travailleurs temporaires provenant de pays hors UE. Or la Belgique est le seul pays où cette possibilité n'existe pas. Dans tous les autres pays de l'Union, les secteurs concernés emploient des travailleurs saisonniers extracommunautaires. Les agriculteurs comme les horticulteurs belges ont pourtant du mal à trouver suffisamment de travailleurs saisonniers.

La Belgique délivre uniquement un permis de travail aux ressortissants de pays avec

duidelijk aan dat er een tekort aan arbeidskrachten is voor seizoensgebonden activiteiten. Dat weten we in dit land zeker. Een van de mogelijke correctiemechanismen is het beroep op extracommunautaire werkkkrachten. Eenvoudiger uitgedrukt, men doet een beroep op werkkkrachten van buiten de Europese Gemeenschap. De situatie is echter verschillend van land tot land en dat vormt eigenlijk de aanleiding van deze beperkte interpellatie.

Eén vaststelling kan echter onmiddellijk worden gemaakt: België is volgens die statistieken het enige land waar het op dit ogenblik onmogelijk is – laten we het eenvoudig uitdrukken – een beroep te doen op Oost-Europese arbeidskrachten. Aan de hand van een statistiek over de seizoensmigratie in de land- en tuinbouwsector kunnen we vaststellen dat in alle andere landen van de Europese Unie Europese burgers van niet-lidstaten van de Europese Unie – dus voornamelijk Oost-Europeanen – zijn tewerkgesteld in het regime van de seizoensarbeid. Zoals gezegd is dat in België niet het geval.

Nochtans ondervinden de land- en tuinbouwers in België ook zeer grote moeilijkheden om op die spitse momenten aan de nodige arbeidskrachten te komen en seizoenarbeiders te vinden. Velen plaatsen daarbij hun vacature bij de VDAB die, om het eenvoudig uit te drukken, tot niets leidt.

Een volgende stap is vaak dat men uitkijkt naar personen van niet-Belgische origine, waarbij men vaak in Oost-Europese richting zoekt. Het is precies bij die Europeanen die geen lid zijn van de Europese Unie, dat het schoentje knelt. De Belgische overheid geeft alleen arbeidsvergunningen af voor de burgers van de landen waarmee ze een bilaterale overeenkomst inzake uitwisseling van arbeidskrachten heeft.

In dat verband zou het niet onlogisch zijn eerst in de richting te kijken van de tien nieuwe kandidaat-lidstaten die zich voor het lidmaatschap van de Europese Unie hebben aangemeld. Welnu, met geen enkele van die tien lidstaten bestaat er enige bilaterale overeenkomst die de voorwaarde uitmaakt om de personen van die origine in seizoenarbeid te kunnen tewerkstellen.

Dat staat haaks op het Europese verhaal waarin ons land zich nochtans inschreef en waarbij onder meer de vrije uitwisseling en het vrije verkeer van arbeidskrachten zich aankondigen. Het zou aldus niet onlogisch zijn mocht als eerste stap kunnen worden gedacht in de richting van bilaterale overeenkomsten met de betrokken landen, hetgeen de mogelijkheid zou openen voor hun inwoners om, minstens in seizoenverband, hier nuttige arbeid – ook voor hen – te verrichten.

Dat betekent trouwens ook een aderlating voor de sector op nationaal vlak. Die staat in een ongelijke concurrentiepositie tegenover andere Europese lidstaten en heel wat problemen zouden kunnen worden opgelost mocht kunnen worden overgegaan tot dergelijke bilaterale overeenkomsten. Enerzijds zouden wij anticiperen op het vrije verkeer van personen, dat met de uitbreiding van de Unie gepaard gaat en anderzijds, zouden heel wat problemen met betrekking tot de seizoensarbeid in land- en tuinbouw wellicht kunnen worden opgelost.

lesquels elle a conclu un accord bilatéral relatif à l'échange de travailleurs. La Belgique n'a toutefois conclu aucun accord avec les dix pays candidats à l'adhésion à l'Union européenne. Cela nuit à la compétitivité de ce secteur, car les autres pays emploient des travailleurs originaires de ces pays. Pourquoi la Belgique ne conclut-elle pas un accord bilatéral avec les dix pays candidats ? S'il n'est pas possible de conclure un accord général, pourquoi ne pas envisager un accord qui serait limité au secteur de l'agriculture et de l'horticulture ? On pourrait par exemple instaurer un permis temporaire pour les étrangers retournant dans leur pays d'origine à la fin de la saison.

Le gouvernement est-il disposé à mettre sur pied une telle expérience à court terme ? Si le gouvernement ne souhaite pas prendre en considération cette suggestion, comment résoudra-t-il le problème de la pénurie de travailleurs saisonniers dans l'agriculture et l'horticulture ?

Ik kan aannemen dat dit op korte termijn allemaal bewerkstelligen en dus in de brede betekenis van het woord een bilaterale overeenkomst sluiten waarbij men in de volledige uitwisseling van arbeidskrachten voorziet, niet zo voor de hand liggend is en enige tijd zou vragen. De vraag is of er geen beperkte overeenkomst mogelijk is om aan een wederkerige behoefte van de een en de ander te voldoen.

Mevrouw de minister, ik heb hierover een aantal vragen.

Bent u bereid om dit soort bilaterale overeenkomsten te sluiten met de tien kandidaat-lidstaten die zich hebben aangemeld? Daardoor zou België zijn Europese geloofwaardigheid minstens een beetje kunnen versterken. Bent u bereid tot een gedeeltelijk akkoord indien een volledig bilateraal akkoord niet mogelijk is, en bent u dus bereid om een regeling op korte termijn uit te werken waarbij eventueel in een tijdelijke vergunning kan worden voorzien waarbij de mensen na de beëindiging van de termijn van de tewerkstelling naar hun land van oorsprong zouden terugkeren?

Mevrouw de minister, ik had ook graag vernomen wat het alternatief zou kunnen zijn. Als wij dit soort invulling niet kunnen bewerkstelligen, hoe moet dan aan de reële nood inzake de seizoensarbeid – want de VDAB kan daaraan niet tegemoetkomen – van een aantal van onze land- en tuinbouwbedrijven worden tegemoetgekomen?

01.02 Minister **Annemie Neyts**: Mijnheer de voorzitter, collega's, om te beginnen moet ik onderstrepen dat de materie waarop de vraag van de heer Tant betrekking heeft, eigenlijk tot de bevoegdheid behoort van mevrouw Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid. Zij is voor die materie bevoegd wat de arbeidsvergunningen betreft: de tijdelijke en de definitieve vergunningen, seizoensarbeid, voltijdse arbeid. Maar ik heb met haar overlegd over de elementen van antwoord en het is dus in overleg met haar dat ik zal antwoorden op de vragen.

Overigens, mijnheer Tant, mag ik erop wijzen dat uw partijgenoot, de heer Vandenberghe, en de burgemeester van St.-Truiden, de heer Vandenhove – geen partijgenoot van u trouwens en van mij ook niet – al een identieke vraag aan mevrouw Onkelinx hebben gesteld?

Het antwoord is nu gelijklopend. Toen in juni de eerste vragen werden gesteld, heeft de regering bij monde van mevrouw Onkelinx een versoepeling aangekondigd. Die is inmiddels doorgevoerd en op het eind van mijn antwoord zal ik zeggen waaruit zij bestaat. In de eerste plaats wil ik er echter toch op wijzen dat moet onderzocht worden of er inderdaad een tekort is aan binnenlandse arbeidskrachten voor het seizoens- en gelegenhedswerk dat op dit ogenblik moet worden gedaan in de land- en tuinbouwsector. Momenteel gaat het vooral over boomkwekerijen, en de groenteteeltsector in open lucht – bijvoorbeeld de oogst van spruitjes als ik goed ben ingelicht. Het gaat niet om geschoolde arbeid, die een lange opleiding of een ruime ervaring vereist. Wij moeten die situatie dus duidelijk onderscheiden van het tekort aan arbeidskrachten in knelpuntenberoepen. Dat is een andere problematiek.

01.02 **Annemie Neyts**, ministre: Cette matière ressortit en fait aux compétences de la ministre Onkelinx mais je l'ai consultée pour rédiger la présente réponse. Au mois de juin déjà, MM. Van Den Berghe et Vandenhove avaient d'ailleurs posé une question identique à Mme Onkelinx. Le gouvernement avait alors annoncé un assouplissement des réglementations existantes.

Y a-t-il une pénurie de main-d'œuvre pour le travail saisonnier? En l'espèce, il s'agit de main-d'œuvre peu qualifiée. Le problème est donc autre que celui posé par certaines professions spécifiques, hautement qualifiées. La Belgique compte actuellement 470.000 demandeurs d'emploi.

La Flandre à elle seule en compte déjà 180.000. Ces personnes pourraient être embauchées dans le secteur de la culture maraîchère ou dans les pépinières qui sont principalement situées dans cette région du pays.

Voor die ongeschoolde arbeid komen theoretisch wellicht heel veel arbeiders potentieel in aanmerking. Laten wij ze even overlopen. Ten eerste, zijn er zij die officieel ingeschreven zijn als werkzoekende, of zij nu een uitkering genieten of niet. Op dit ogenblik betreft het 470.000 niet-werkende werkzoekenden in België, waarvan er ongeveer 180.000 in Vlaanderen wonen, waar de groenteteelt in open lucht en de boomkwekerijen toch hoofdzakelijk – niet uitsluitend maar hoofdzakelijk – geconcentreerd zijn.

Ten tweede, naast die eerste groep komen ook andere groepen in aanmerking, bijvoorbeeld gepensioneerden en studenten.

U weet wat de gemiddelde arbeidsduur is in België, Vlaanderen en Wallonië. Wanneer ik het heb over gepensioneerden dan heb ik het niet noodzakelijk over reeds bejaarde mensen die niet langer in goede doen zouden zijn. Het kan evengoed over fleurige vijftigers gaan.

Een andere klassieke rekruteringsbasis voor dit gelegenhedswerk is de groep kandidaat-politieke vluchtelingen, waarvan het dossier ontvankelijk werd verklaard. Ook zij komen in aanmerking voor deze arbeid, en dat is niet louter theorie want heel wat werk in de vernoemde sectoren wordt juist door mensen van die groep uitgeoefend. Ook de personen wiens dossier al geregulariseerd werd of wiens aanvraag tot regularisatie nog in onderzoek is, komen voor dergelijke arbeid in aanmerking. Voor deze laatste groep, mensen van wie de aanvraag nog in behandeling is, werd de procedure zelfs aangepast zodat met de arbeid kan begonnen worden nog voor de beslissing aangaande het afleveren van de voorlopige arbeidsvergunning werd genomen. Het volstaat dat deze voorlopige arbeidsvergunning werd aangevraagd en dat bij de aanvraag de nodige documenten zijn gevoegd, zoals het bewijs dat er een aanvraag tot regularisatie van het verblijf ingediend en in onderzoek is.

Inzake potentieel arbeidsaanbod gaat het dus in totaal om een zeer ruime groep mensen. Bovendien werd in de voorbije jaren in een hele reeks faciliteiten voorzien specifiek voor de sector van de seizoensarbeid in de landbouw. Zo bestaat sinds enkele jaren het stelsel van de plukkaarten, waarbij de werkgever voor piekmomenten een beroep kan doen op gelegenhedskrachten, voor wie hij slechts een zeer beperkte bijdrage aan sociale zekerheid moet betalen. Zo bestaat er ook een specifieke regeling voor de PWA-tewerkstelling. Normaal kunnen mensen via het PWA-systeem enkel worden tewerkgesteld bij particulieren, maar op die regel is er een uitzondering voor de land- en tuinbouwsector, die als enige private werkgever een beroep kan doen op PWA-arbeidskrachten voor dit gelegenhedswerk. U zult mogelijkerwijs opmerken dat een PWA'er in principe slechts 45 uur per maand prestaties mag leveren. Om PWA-ingeschrevenen, als ik ze zo mag noemen, echt volwaardig in te kunnen zetten voor die seizoensarbeid is 45 uur per maand natuurlijk te weinig.

Ook de afwijkende regeling voor de sector die toelaat om gedurende twee maanden per jaar 90 uur te presteren is onvoldoende soepel. Daarom is de regeling nog verder versoepeld, in die zin dat het aantal toegelaten PWA-uren op jaarbasis ongewijzigd op 630 blijft.

Entrent ensuite en ligne de compte d'autres groupes tels que les retraités et les étudiants. Les candidats réfugiés dont le dossier a été jugé recevable peuvent aussi effectuer ce travail. Ils peuvent même commencer avant d'avoir reçu leur permis de travail provisoire, à condition qu'ils joignent tous les documents requis à la demande de permis de travail.

Au cours des dernières années, quantité de nouvelles initiatives ont été prises pour le secteur, comme par exemple l'utilisation de cartes de cueillette ou le recours à des travailleurs ALE. Ceux-ci ont été autorisés, pour le travail dans le secteur horticole, à travailler à temps plein jusqu'à 160 heures par mois, et ce jusqu'à quatre mois par an. Le nombre maximal d'heures de travail sur une base annuelle reste inchangé.

Le gouvernement belge s'est rallié à la proposition de la Commission européenne sur la libre circulation des travailleurs que les autres Etats membres ont acceptée à contrecoeur et aux termes de laquelle une période transitoire de sept ans maximum est instaurée. L'Allemagne et l'Autriche, surtout, craignaient l'impact qu'aurait une offre massive de main-d'œuvre peu qualifiée dans leurs régions frontalières. A mon estime, conclure à présent des accords bilatéraux reviendrait à méconnaître notre position initiale.

Les Belges entrant en ligne de compte pour le travail saisonnier ne semblent plus vouloir effectuer ce type de travail. C'est précisément pour cette raison que le gouvernement a assoupli une série de règles.

Voor arbeid in de tuinbouwsector is het wel toegelaten dat er tot 160 uren per maand wordt gepresteerd. Dat maakt het mogelijk om die activiteit gedurende 4 maanden per jaar quasi voltijds te laten verrichten. Het komt mevrouw Onkelinx, mezelf en de regering voor dat zulks zowel voor de geïnteresseerde werklozen of bestaansminimumtrekkers als voor de werkgever zelf een aanzienlijke verbetering inhoudt.

Mijnheer Tant, in verband met uw vragen over de bereidheid van de Belgische regering om met de 10 kandidaat-lidstaten specifieke bilaterale akkoorden af te sluiten vind ik persoonlijk dat het nogal strijdig is met het feit dat de Belgische regering het voorstel van de Commissie in verband met de geleidelijke fasering, de geleidelijke invoering van het vrije verkeer van werknemers heeft gesteund. Het voorstel van de Europese Commissie komt erop neer dat er de facto een overgangperiode van maximaal 7 jaar is vooraleer het vrije verkeer van werknemers ten volle werkelijkheid wordt, met een eerste periode van 3 jaar waarin het vrije verkeer niet wordt ingevoerd voor werknemers vanuit – in dit geval – de 10 kandidaat-lidstaten. Daarna kan die periode van 3 jaar nog tweemaal worden verlengd zodat het een totaal van 7 jaar zou kunnen worden. De Belgische regering heeft zich achter het Commissievoorstel geschaard. Het is geformuleerd tijdens het Belgische voorzitterschap en het werd door de kandidaat-lidstaten geaccepteerd, weliswaar met tegenzin, dat geef ik toe. U zal zeggen dat zij niet veel andere keuze hadden en dat is waar. Het voorstel van de Commissie is er vooral gekomen onder de zeer grote druk van Duitsland en Oostenrijk die vreesden dat een onmiddellijke invoering van de gehele vrijheid van verkeer en dus van vestiging voor werknemers erge gevolgen zou hebben voor de tewerkstelling in hun grensgebied, wat overigens juist is.

Dit is correct, maar niet voor alle werknemers. Een welbepaalde categorie van zowel Duitse respectievelijk Oostenrijkse werknemers, namelijk de niet meer zo jonge heren met een heel lage scholing, hebben alle concurrentie te vrezen. Zij lijden ook onder de concurrentie van het arbeidsaanbod uit de aangrenzende gebieden van de kandidaat-lidstaten.

Ik zie het niet goed zitten om nu bilaterale akkoorden te gaan sluiten die haaks op dat compromis staan waarover de ene al enthousiaster is dan de andere. Wij hebben er ons achter geschaard omdat het de enige mogelijkheid was om op dat vlak vooruitgang te boeken. Ik zeg u eerlijk dat ik het nu niet zie zitten om, regelrecht in tegenstelling tot wat wij toen hebben aanvaard, nu bilaterale akkoorden te sluiten. Dit betekent vanzelfsprekend helemaal niet dat er geen enkele vrijheid van verkeer is. Dat is nog iets anders. Het is hoe ik er tegenaan kijk.

Ik vat het samen, mijnheer de voorzitter. Enerzijds is de regering zich wel goed bewust van de problematiek rond seizoensarbeid in de land- en tuinbouwsector. Deze problematiek wordt veroorzaakt door het feit dat, ondanks de hoge aantallen werkzoekenden, de mensen dit soort arbeid blijkbaar niet langer willen verrichten. Men heeft dus een aantal maatregelen genomen om tegemoet te komen aan de nood aan tijdelijke arbeid. Men wil ook maximaal tegemoetkomen aan de bekommernissen die ons bekend zijn.

01.03 Paul Tant (CD&V): Mevrouw de minister, ik dank u niet alleen

01.03 Paul Tant (CD&V): Paul

omdat u op mijn vraag antwoordt maar ook omdat u bereid bent om even uw bevoegdheid niet te buiten te gaan, maar wel een beetje breder te laten uitdeinen.

Tant (CD&V): Je remercie la ministre de se montrer disposée à donner une interprétation plus large de sa compétence

01.04 Minister **Annemie Neyts**: U kent mijn titulatuur toch, dat is een oefening die ik voortdurend moet maken, de ene keer in de ene zin en de andere keer in de andere zin. Ik ben daarin heel goed geworden.

01.05 **Paul Tant** (CD&V): Ik bedoel dit als een compliment wanneer ik zeg dat ik van u niets anders had verwacht.

Het kan niet worden ontkend dat van de kant van de Belgische overheid, door de huidige en de vorige regering inspanningen werden geleverd om aan dit probleem het hoofd te bieden, om oplossingen te zoeken via de PWA's, door de tewerkstelling van studenten, gepensioneerden, enzovoort. Mevrouw de minister, ik kan daarover kort zijn, dit is natuurlijk een academisch antwoord. Het is een druppel op een hete plaat. De waarheid is dat als mensen die seizoensarbeid aanbieden, een beroep doen op de RVA, zij bijna altijd bot vangen en geen kandidaten vinden. U zegt: veronderstel dat wij vanuit die hoek een oplossing te verwachten hebben. Dat is ons iets wijsmaken. Overigens, ik herhaal nogmaals dat in andere landen een veel belangrijker aantal – dat is ook niet moeilijk aangezien het bij ons nul is – mensen uit Oost-Europa zich in seizoensarbeid hebben ingeschakeld. Dat creëert dus ook een probleem van ongelijkheid tussen de Europese lidstaten onderling.

Mevrouw de minister, ik hoor u graag zeggen dat op voorstel van de Commissie werd voorzien in een overgangperiode van maximaal zeven jaar, als ik het goed heb begrepen, en dat België zich heeft aangeboden als verdediger van dit voorstel wat dus ook tot een besluitvorming in die richting heeft geleid. De vraag is natuurlijk welke mogelijkheden dit voorstel ons biedt, concreet voor het probleem dat mij op dit ogenblik bezighoudt. Welke oplossingen kunnen op basis daarvan op korte termijn worden verwacht? Daarover heb ik geen volstrekte duidelijkheid gekregen.

Mevrouw de minister, ik wil nog even ingaan op de sluiting van bilaterale akkoorden daarvoor. Ten eerste, niets verbiedt u om, gezien het probleem zoals het zich nu in de realiteit voordoet, akkoorden te sluiten die aan dit probleem tegemoetkomen. U zegt dat men dan het risico creëert dat mensen uit niet-kandidaat-lidstaten, die dus van verder komen, zich aanmelden op deze markt.

01.06 Minister **Annemie Neyts**: Dat heb ik niet gezegd.

01.07 **Paul Tant** (CD&V): Goed, maar u zegt op dit moment niets te voelen voor dit soort bilaterale akkoorden.

Ik zie niet goed in waarom niet, temeer omdat deze mensen zich in andere lidstaten effectief voor seizoensarbeid aanbieden. Ik kan dus niet anders dan er bij u op aandringen om toch nog eens na te denken over die piste. U loopt daarmee alleen maar vooruit op het vrij verkeer van personen en van arbeidskrachten binnen een aantal jaren. Ik denk dat u daarmee het goede voorbeeld zou geven. Ik zie

01.05 **Paul Tant** (CD&V): Ce gouvernement et les gouvernements précédents ont il est vrai pris des initiatives en la matière. Mais cela ne représente qu'une goutte d'eau dans l'océan. Les autres pays permettent l'embauche d'un nombre important de travailleurs originaires d'Europe de l'Est pour l'exécution du travail saisonnier. Cela a des répercussions en matière de concurrence.

Je me réjouis du fait que la Belgique approuve le principe d'une période de transition de sept ans maximum. Quelles solutions concrètes pourraient ainsi être trouvées? Rien n'empêche la ministre de conclure des accords bilatéraux pour répondre à ce problème. J'insiste pour qu'elle envisage néanmoins cette possibilité. Il ne s'agirait que d'anticiper la réglementation relative à la libre circulation des travailleurs.

niet in wat u principieel tegenhoudt om België alleen maar op dezelfde voet te brengen, of minstens daartoe de mogelijkheid te creëren, mogelijkheid die bestaat voor andere Europese lidstaten.

01.08 Minister **Annemie Neyts**: Mijnheer de voorzitter, ik wil alleen maar zeggen dat ik misschien aan de geachte interpellant zou kunnen vragen om aan de mensen die bij hem hun nood komen klagen, te vragen of zij zich al eens gericht hebben tot de PWA's, de Plaatselijke Werkgelegenheidsagentschappen, en na te gaan wat daarvan het resultaat is. Dat is nog iets anders dan de VDAB, zoals wij allemaal weten.

01.08 **Annemie Neyts**, ministre: Je me permets de conseiller un recours aux ALE, même si cette mesure ne résoudra pas tous les problèmes. Nous évaluerons la situation l'an prochain.

Misschien zal blijken dat de maatregel die hier voorgesteld wordt, niet van aard is om aan de nood tegemoet te komen. Dan zullen wij dat tegen het volgende seizoen en de volgende campagne herbekijken. De nood is ons namelijk bekend en wij willen helpen om daaraan tegemoet te komen.

01.09 **Paul Tant** (CD&V): Mevrouw de minister, ik dank u voor die principiële goedkeuring. Maar, sta mij toe te zeggen dat er van de PWA's niet veel overblijft. De PWA's zijn overvraagd op dit ogenblik. Moeten wij zomaar aannemen dat die mensen bereid zouden zijn om dat soort arbeid te verrichten? Ik wil het wel eens proberen om die suggestie te doen, maar ik geloof er eerlijk gezegd zelf niet in. Ik blijf u dus met des te meer aandrang vragen om eens na te kijken in welke mate wij niet, als goede Europese leerling, die piste nu al kunnen openzetten? Wat verzet zich daartegen? Niets, zou ik zeggen.

01.09 **Paul Tant** (CD&V): Les ALE sont déjà surchargées de demandes actuellement. Je ne pense pas qu'elles s'investiront dans le travail saisonnier ni qu'elles montreront beaucoup d'enthousiasme pour ce projet. La solution ne peut venir que du travail saisonnier extracommunautaire.

Bedankt in elk geval voor uw antwoord en voor uw bereidheid om uw agenda ondersteboven te keren, mijnheer de voorzitter. Maar als het een beperkte agenda is, geef toe, is dat iets gemakkelijk.

Moties **Motions**

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Paul Tant en mevrouw Trees Pieters en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Paul Tant
en het antwoord van de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw,
dringt er bij de regering op aan
op korte termijn werk te maken van de afsluiting van bilaterale akkoorden over de uitwisseling van arbeidskrachten met de tien Europese landen, kandidaat-toetreders tot de Europese Unie, teneinde op die manier op een afdoende manier het hoofd te bieden aan de personeelsproblemen in de land- en tuinbouwsector."

Une motion de recommandation a été déposée par M. Paul Tant et Mme Trees Pieters est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Paul Tant
et la réponse de la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture,
insiste auprès du gouvernement
pour qu'il œuvre, à court terme, à la conclusion d'accords bilatéraux sur l'échange de travailleurs avec les

10 pays européens candidats à l'adhésion à l'Union européenne, en vue d'apporter une solution efficace aux problèmes de pénurie de personnel dans le secteur agricole et horticole."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Philippe Collard en Serge Van Overtveldt en mevrouw Leen Laenens.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Philippe Collard et Serge Van Overtveldt et Mme Leen Laenens.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

02 Vraag van mevrouw Trees Pieters aan de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw, over "de behandeling van de dossiers in het kader van het Rampenfonds" (nr. 7923)

02 Question de Mme Trees Pieters à la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture, sur "le traitement des dossiers introduits dans le cadre du Fonds des calamités" (n° 7923)

02.01 Trees Pieters (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik wil mij verontschuldigen dat deze vragen zo laat komen. De vorige weken wanneer u wel aanwezig was om ze te beantwoorden was ik er niet of kon ik er niet zijn. Daarom dank ik u voor uw bereidwilligheid om vandaag toch te willen komen om deze drie vragen die dateren van september en oktober te willen aanhoren.

Mijn eerste vraag gaat over de behandeling van de dossiers in het kader van het Rampenfonds. Het is een probleem dat reeds zeer lang aansleept. De snelle beslissing om de schade opgelopen door recente overstromingen te vergoeden via het Rampenfonds is uiteraard een positief gegeven. Minder positief is dat er echter nog een groot aantal dossiers uit het verleden niet even vlug en even efficiënt worden opgelost. Zo is er tot op vandaag nog altijd geen antwoord gekomen op de vraag tot erkenning van de ramp in het najaar 2000 – in het kader van het Landbouwrampenfonds – waarbij honderden land- en tuinbouwgezinnen getroffen werden door het verlies van een stuk van hun oogst ingevolge overvloedige neerslag.

De gemeentelijke schattingscommissies hebben dit officieel vastgesteld. De gouverneur heeft heel snel een aanvraagdossier overgezonden. Ik spreek over de gouverneur van West-Vlaanderen. Twee jaar later kunnen de slachtoffers nog steeds geen schadedossier indienen, laat staan dat zij hiervoor een vergoeding gekregen hebben. Ondertussen ligt ook het dossier van 2001 al een hele tijd te wachten op een beslissing.

Mijn vraag is dan ook de volgende, mevrouw de minister, wanneer zullen de dossiers van 2000 en 2001 een oplossing krijgen?

02.02 Minister Annemie Neyts: Mevrouw Pieters, vanzelfsprekend verontschuldig ik u voor de vorige keer, dat kan iedereen gebeuren. Vandaar dat ik hier ook ben vanmiddag.

De hele aangelegenheid heeft inderdaad vrij lang geduurd. Inmiddels kan ik u toch in herinnering brengen dat het koninklijk besluit van 9 augustus 2002 waarbij de schade veroorzaakt aan bepaalde teelten

02.01 Trees Pieters (CD&V): Il est positif que la décision de faire indemniser par le Fonds des calamités les dégâts causés par les inondations récentes ait été prise dans un délai aussi bref, mais les dossiers individuels ne sont pas tous traités aussi vite et aussi efficacement. La catastrophe de l'automne 2000 n'est à ce jour toujours pas reconnue dans le cadre du fonds des calamités spécifique au secteur agricole. Le dossier pour 2001 est toujours en attente d'une décision de votre part. Quand ces dossiers aboutiront-ils?

02.02 Annemie Neyts , ministre: L'arrêté royal du 9 août 2002 considérant comme calamité agricole les dégâts causés à certaines cultures par les pluies abondantes de 2000 et 2001 a été publié au *Moniteur belge*. La

door de overvloedige regenval van oktober en november 2000 op het grondgebied van verscheidene gemeenten als een landbouwramp wordt beschouwd, en waarbij de geografische omvang van die ramp wordt afgebakend, en waarbij de schadeloosstelling van de schade wordt vastgesteld, op 20 september jongstleden in het Belgische Staatsblad bekendgemaakt is. Dat betekent dat de geteisterde landbouwers vanaf die datum en binnen de 90 dagen hun aanvraagdossiers voor schadeloosstelling per aangetekend schrijven bij de gouverneur van de betrokken provincie kunnen indienen. Zoals ik dus al zei: voor het einde van de derde maand volgend op de maand waarin het koninklijk besluit bekendgemaakt is, dat wil dus zeggen vóór 31 december 2002. Die praktische modaliteiten werden opgenomen in een ministerieel besluit van 12 augustus 2002, dat gepubliceerd werd in het Belgisch Staatsblad van 3 oktober jongstleden.

Anderzijds is het ontwerp van koninklijk besluit waarbij de schade veroorzaakt aan de teelten van vlas, van aardappelen en van granen door de overvloedige regenval van september 2001 als een landbouwramp wordt beschouwd, en waarbij de geografische omvang van die ramp wordt afgebakend, en waarbij de schadeloosstelling van de schade wordt vastgesteld, op 13 september jongstleden door de Ministerraad goedgekeurd.

Vooraleer dat ontwerp van koninklijk besluit aan het Staatshoofd voor ondertekening kan worden voorgelegd, moet echter eerst het akkoord van de Europese Commissie worden verkregen. Dat akkoord is inmiddels aangevraagd, maar de aanvraag is nog steeds in behandeling.

Ik kan u ook zeggen, mevrouw, dat wij een oplossing gezocht hebben en, denk ik, inmiddels ook gevonden hebben om tegemoet te komen aan de vraag naar extra personeel van de provincie West-Vlaanderen om de te verwachten dossiers te behandelen. Ik kan u ook in herinnering brengen – zoals ik dat gedaan heb in eerdere antwoorden op gelijklopende vragen – dat wij ons ingespannen hebben om het aanvraagformulier maximaal te vereenvoudigen, zodat er nu een aanvraagformulier is van een enkele bladzijde. Zo hebben wij, denk ik, de plichtplegingen van iedereen toch aanzienlijk vereenvoudigd, wat normaal gezien zowel de juistheid van het invullen als de snelheid van de behandeling ten goede zou moeten komen.

02.03 Trees Pieters (CD&V): Heel kort, mijnheer de voorzitter, wil ik repliceren. Ik dank de minister voor haar antwoord. Mijn vraag werd mij vooral ingegeven door de bekommernis dat iedere burger op dezelfde manier zou worden behandeld, in die zin dat de burgers die recent, in de maand september of eind augustus, schade hebben opgelopen, niet zouden voorgaan op die welke in 2000 en 2001 ernstige schade hebben opgelopen. Maar ik meen uit haar antwoord toch te mogen opmaken dat de Ministerraad dat op 13 september heeft goedgekeurd en dat zij nu wacht op een antwoord van de Europese Commissie.

Mevrouw de minister, kunt u mij ook zeggen hoelang u nog zult moeten wachten op dat antwoord? Wat is de normale behandelingstijd van een dergelijk dossier bij de Europese Commissie? Is die een dertigtal dagen? Of anderhalf jaar?

demande d'indemnisation des dommages doit être introduite pour le 31 décembre 2002 au plus tard. L'arrêté ministériel réglant les modalités pratiques a été pris le 12 août 2002. Le Conseil des ministres a approuvé ces mesures. Dans l'intervalle, l'accord de la Commission européenne a également été demandé.

Il a été consenti à la demande d'engager du personnel supplémentaire pour traiter les dossiers. En outre, le formulaire de demande d'indemnisation a été simplifié et ne s'étend que sur une seule page afin de raccourcir le délai d'examen.

02.03 Trees Pieters (CD&V): Tous les citoyens doivent être traités sur un pied d'égalité. Voilà ce qui me préoccupe. Les personnes qui ont subi des dommages en 2000 et 2001 doivent être indemnisées. Nous ne pouvons perdre leurs dossiers de vue. Le 13 septembre, le Conseil des ministres a approuvé ces mesures mais la ministre attend toujours la réponse de la Commission européenne. Quand celle-ci rendra-t-elle son avis?

02.04 Minister **Annemie Neyts**: Ik denk dat die rond de twee, drie maanden ligt, gemiddeld. Ik durf het niet absoluut te garanderen. Maar ik denk dat het de vorige keren zo'n twee, drie maanden geduurd heeft.

02.05 **Trees Pieters** (CD&V): Kan de minister de Europese Commissie tot grotere spoed aanzetten?

02.06 Minister **Annemie Neyts**: Ja, maar dat helpt niet veel.

Wij volgen dat dossier van nabij, zoals ook de vorige aanvragen. Maar ja, dat zijn de geplogenheden van de Commissie. Waar het vooral op aankomt, is aantonen dat wij het blijven volgen, opdat het niet ergens verkeerd wordt gelegd. Wij volgen dat dus van nabij. Ik denk niet dat ik mij vergis wanneer ik zeg dat het gemiddeld twee, drie maanden duurt. Tegen het einde van het jaar zouden wij een resultaat moeten hebben.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Vraag van mevrouw **Trees Pieters** aan de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw, over "de EU-landbouwhervorming" (nr. 8547)

03 Question de Mme **Trees Pieters** à la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture, sur "la réforme de la politique agricole européenne" (n° 8547)

03.01 **Trees Pieters** (CD&V): Inzake de hervorming van het Europees landbouwbeleid is er bij de Europese ministers van landbouw geen eenduidigheid. Stilaan wordt duidelijk dat de regionalisering leidt tot onmondigheid van de minister op de Europese raad.

In uitvoering van de Lambermontakkoorden zorgt de regionalisering van de landbouw binnen België nog voor een extra probleem. Waar de Waalse minister van Landbouw, José Happart, een brief heeft ondertekend voor het behoud van het huidige Europese landbouwbeleid vond de Vlaamse minister van Landbouw, Vera Dua, het niet opportuun om deze brief te tekenen.

Mijn vraag is welk standpunt u zal innemen ten aanzien van het voorstel tot hervorming? Deze vraag is waarschijnlijk achterhaald omdat de landbouwpolitiek geregeld is via Chirac en Schröder.

02.04 **Annemie Neyts**, ministre: D'ici deux à trois mois. C'est en tout cas le temps qu'il avait fallu attendre dans les précédents dossiers.

02.05 **Trees Pieters** (CD&V): La ministre pourrait-elle insister auprès de la Commission européenne pour que celle-ci statue plus rapidement?

02.06 **Annemie Neyts**, ministre: Oui, mais cela n'a pas grande utilité.

Nous continuons de suivre attentivement ces dossiers.

03.01 **Trees Pieters** (CD&V): Cette question a peut-être, il est vrai, perdu un peu de son caractère d'actualité. Le 27 septembre 2002, les ministres européens de l'Agriculture n'ont pas réussi à se mettre d'accord sur la réforme de la politique agricole européenne. Par ailleurs, en Belgique, la régionalisation de l'agriculture a créé un problème supplémentaire. Le ministre wallon compétent, M. José Happart, a cosigné un courrier du ministre français de l'Agriculture par lequel celui-ci plaide pour le maintien de la PAC dans sa forme actuelle. Son homologue flamand, Mme Vera Dua, n'a quant à elle pas jugé nécessaire de cosigner la lettre. Le problème a entre-temps été réglé sans que la Belgique soit consultée.

Quelle est la position de la ministre par rapport à la

proposition de réforme?

03.02 Minister **Annemie Neyts**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Pieters, ten eerste, wat de medeondertekening betreft van de brief van de Franse minister voor Landbouw, Hervé Gaymard, wil ik toch voor iedereen in alle duidelijkheid stellen dat de heer Happart die brief ondertekend heeft als Waals minister voor Landbouw en niet namens België. Dat is ook duidelijk te zien in de lijst van de ondertekenaars. Mevrouw Dua vond het inderdaad niet opportuun om die brief alsnog te ondertekenen en vanzelfsprekend, gelet op het feit dat hun appreciatie verschillend was, kon ik ook absoluut niet ondertekenen, ook al vind ik dat er in die brief een aantal dingen staan die het overwegen waard zijn. Maar dat is nu iets anders.

De brief van Gaymard die mede ondertekend is door Happart is een persoonlijke commentaar. Ik weet natuurlijk maar al te goed en we weten allemaal hoezeer het gemeenschappelijk landbouwbeleid wereldwijd onder vuur ligt wegens de subsidies, de hoge bedragen en dergelijke meer. De bedragen in absolute sommen zijn natuurlijk aanzienlijk maar in percentage van het bruto binnenlands product van de Europese Unie gaat het om minder dan 0,6% van het totaal. Ik vind dat we dat toch van tijd tot tijd voor ogen moeten houden. Men heeft het bedrag en dat is aanzienlijk. Ik weet het niet meer precies en daarom zal ik mij ervan onthouden te proberen dit te formuleren. Wat ik echter zeer wel weet is dat de ganse EU-begroting op dit moment 1,13% vertegenwoordigt van het gemeenschappelijk BNP van de ganse Unie. Het landbouwbudget is iets minder dan de helft en is dus minder dan 0,6%, iets van ongeveer 0,5% van het BNP van de Europese Unie. Ik vind dat we dat voor ogen moeten houden want de discussie over landbouwhervorming, ook op wereldvlak, is het soort discussie waarin men elkaar geen cadeaus doet. Men zwaait met de grote principes – en men moet de grote principes voor ogen houden – maar ondertussen geeft men geen cadeaus. Ik zie dan ook niet in waarom wij naïever zouden moeten zijn dan de anderen.

Dat gezegd zijnde, hebt u natuurlijk gelijk dat ondertussen het akkoord-Schröder-Chirac de hele discussie over de midterm review feitelijk nagenoeg zonder voorwerp heeft gemaakt. Of dat een goede zaak is, is nog iets anders, maar het is nu eenmaal een feit.

Heb ik iets kunnen zeggen op de landbouwraden van juli en september? Wel degelijk, maar het is een antwoord dat tegemoetkomt aan zowel de bekommernissen van de ene en de andere en ook aan de bekommernissen die de Vlaamse en de Waalse landbouwers gemeenschappelijk hebben. Wij kunnen aanvaarden dat er een versterking zou zijn van de tweede pijler, maar dat mag niet ten koste gaan van het inkomen van de landbouwers. Dat is eigenlijk de essentie van het gemeenschappelijke standpunt dat is geformuleerd.

Ik wil niet vooruitlopen op de vraag over hoe men een en ander dan moet doen. Volgens sommigen moet men het geld om de tweede pijler te versterken, gaan halen binnen de exportsubsidies. Zover zijn we evenwel niet geraakt in de discussie over de midterm review van landbouw en dus is dat op het moment niet zo vreselijk belangrijk. Hoe dan ook, er was dus wel degelijk een gemeenschappelijk standpunt dat ik heb verwoord.

03.02 **Annemie Neyts**, ministre: Je souhaite tout d'abord souligner que Monsieur Happart a signé la lettre du ministre français de l'Agriculture en sa qualité de ministre wallon de l'Agriculture. Je n'ai pu moi-même adopter de point de vue, étant donné que la ministre Dua n'a pas jugé opportun de signer cette lettre.

La politique agricole de l'Union européenne fait constamment l'objet de critiques. Bien que le montant des subventions soit élevé, je pense qu'il ne faut pas perdre de vue que le budget de l'Union européenne ne représente que 1,13 % du PIB européen commun et que le budget réservé à l'agriculture représente moins de 0,6 % de ce PIB. Les discussions menées au niveau mondial sont émaillées de grands principes ; on ne fait pas de cadeaux. Les négociations sont âpres, mais nous ne devons pas non plus être naïfs.

L'accord entre l'Allemagne et la France a rendu la discussion sans objet mais j'ai néanmoins eu l'occasion de m'exprimer lors du dernier conseil agricole européen. Nous pouvons accepter un renforcement du deuxième pilier, mais pas au détriment des agriculteurs. Les modalités précises n'ont pas encore été examinées.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 Vraag van mevrouw Trees Pieters aan de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw, over "de Europese cel" (nr. A175)

04 Question de Mme Trees Pieters à la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture, sur "la cellule européenne" (n° A175)

04.01 **Trees Pieters** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, dan komen we uiteindelijk bij de bevoegdheid van de minister van Landbouw op federaal niveau. Er was afgesproken binnen de vooropgestelde tijd namelijk oktober 2002 zouden een aantal federale ambtenaren worden overgeheveld naar het Vlaamse ministerie, namelijk 708; naar de Waalse departementen van Landbouw namelijk 605 en een goeie 700 ambtenaren zijn overgeheveld naar het Federaal Voedselagentschap. Wat nog van het landbouwpersoneel overblijft, zal verspreid worden of is verspreid over een aantal andere ministeries.

04.01 **Trees Pieters** (CD&V): Les accords du Lambermont prévoient que le ministre fédéral serait assisté par une cellule d'avis européenne composée de fonctionnaires, qui ferait office de porte-parole. Il est cependant de plus en plus clair que cette cellule ne verra jamais le jour.

Het Lambermontakkoord bevatte een zinsnede waarin duidelijk vermeld werd dat de federale minister zou worden bijgestaan door een adviserende cel; we hebben het daar eigenlijk uitgebreid over gehad bij de bespreking van het Lambermontakkoord. Ik weet dat een cel van 70 ambtenaren werd vooropgesteld.

04.02 Minister **Annemie Neyts**: Soms werkt dat andersom.

04.03 **Trees Pieters** (CD&V): Jaja, ik meen mij dat cijfer goed te herinneren, maar daar zou eigenlijk bijzonder weinig van overeind zijn gebleven. Op Europees vlak zou u optreden na consensus met de regionale ministers. Als er intern geen akkoord was met de regionale ministers, stelde u, dan zal ik mij maar onthouden. Ik refereer aan mijn vorige vraag. Als inderdaad een landbouwminister van Wallonië en een landbouwminister van Vlaanderen geen eensgezindheid kunnen opbrengen, als u vervolgens geen cel mensen hebt die u kunnen coachen om dan toch vanuit België met een bepaalde gezaghebbende stem te spreken in die Europese Landbouwministerraad, dan zal dat het Belgisch imago niet ten goede komen.

04.03 **Trees Pieters** (CD&V): La ministre aurait même déclaré que notre pays n'a qu'à s'abstenir en l'absence d'un accord interne. Ainsi, notre pays va saper sa propre position européenne.

04.04 Minister **Annemie Neyts**: Dat is geschreven door de Boerenbond.

04.05 **Trees Pieters** (CD&V): Nu komen we tot de conclusie dat het onder die drie ook niet allemaal koek en ei is en dat het in de toekomst wellicht nog moeilijker zal zijn om federale mensen of de minister van Buitenlandse Handel te laten spreken in de Landbouwministerraad met twee landbouwministers die niet op dezelfde golfte zitten.

04.05 **Trees Pieters** (CD&V): Je ne vois pas comment la ministre Neyts pourra assumer son rôle sur la scène européenne si les ministres flamand et wallon sont en désaccord.

Mijn vragen zijn de volgende. Zal die Europese cel nog worden samengesteld of hoe ver staat men ermee? Hoe moet ze werken? Wanneer wordt dit voorzien? Hoe gaat u ermee om?

La cellule européenne va-t-elle oui ou non être créée? Dans l'affirmative, quand?

04.06 Minister **Annemie Neyts**: Gelukkig dat de Boerenbond een tijdschrift heeft waarin men inspiratie kan vinden voor vragen.

04.07 **Trees Pieters** (CD&V): Ik las dit ook in andere tijdschriften.

04.08 Minister **Annemie Neyts**: Ja, de papagaai komt uit de Boerenbond.

Collega's, het is correct dat de Europese Landbouwcel op dit ogenblik nog nergens fysiek kan gelokaliseerd worden. De oprichting ervan is klaar en duidelijk voorzien in het samenwerkingsakkoord dat goedgekeurd werd door de interministeriële conferentie voor Landbouw. U weet dat dit het akkoord is dat gesloten werd tussen de federale staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gebied met betrekking tot de uitoefening van de geregionaliseerde bevoegdheden op het gebied van Landbouw en Visserij. Daarin hebben al de betrokkenen zich geëngageerd om een Landbouwbureau op te richten. Dat is het bureau waarnaar mevrouw Pieters verwijst.

De voornaamste opdrachten van dit bureau – hierover is er een akkoord – zijn de volgende: een nauwe samenwerking ontwikkelen tussen de regio's en de federale autoriteiten op gebied van interpretatie van en visie over het landbouwbeleid, streven naar een Belgisch consensusstandpunt dat in de Landbouwraad en in de comités kan worden verdedigd, in voorkomend geval de vertegenwoordiging van België in de werkgroepen en de comités afhankelijk van de commissie ondersteunen, verzekeren en opvolgen en daarnaast ook het verzekeren en opvolgen van de reglementaire en verplichte beschikkingen tussen België en de Europese Unie. Een principeakkoord werd gegeven tijdens de vergadering van de werkgroep Lambermont-Landbouw die plaatsgreep op 7 oktober 2002.

Het Landbouwbureau zal samengesteld zijn uit gedelokaliseerde ambtenaren van de drie Gewesten en uit vertegenwoordigers van de bij het landbouwbeleid betrokken federale overheidsdiensten. Het betreft de federale overheidsdiensten van Volksgezondheid, Economie, Middenstand en Buitenlandse Zaken.

De ambtenaren blijven onder de administratieve bevoegdheid van hun respectieve overheid werken. Wat de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken betreft, zullen de ambtenaren die overkomen van het voormalige ministerie van Landbouw en Middenstand, worden geaffecteerd in de nieuwe algemene directie Europa. Hun belangrijkste taak zal een coördinatiefunctie zijn binnen het landbouwbureau. De praktische werkingsmodaliteiten van het bureau maken nog het voorwerp uit van discussies tussen de betrokkenen. Het gaat om de keuze van de locatie en nog een paar andere dingen. Waar gaat men die mensen onderbrengen? Daarover moet nog worden gediscussieerd.

Ik heb al eerder in antwoorden op andere vragen en interpellaties de gelegenheid gehad om te laten opmerken dat de definitieve ontmanteling en feitelijke opheffing van het ministerie van Middenstand en Landbouw met zijn 2.633 ambtenaren, die dan nog samenviel met de invoering van de Copernicus-hervorming binnen de federale overheid, geen eenvoudige klus is geweest en dat is nog altijd niet zo. Het vergt een overgangperiode alvorens de nieuwe structuren volledig operationeel zijn. Om te voorkomen dat er

04.08 **Annemie Neyts**, ministre: Il est exact que la cellule agricole européenne n'est pas encore localisable physiquement mais sa création est bel et bien programmée.

Le Bureau agricole a essentiellement pour mission la promotion de la coopération entre les autorités régionales et fédérales dans le domaine de la politique agricole, la recherche d'un consensus belge au niveau européen et la mise en oeuvre et le suivi des dispositions réglementaires et contraignantes régissant les relations entre la Belgique et l'Europe.

Le Bureau sera constitué de fonctionnaires délocalisés issus des trois Régions et des services fédéraux concernés par la politique agricole. Ceux-ci continueront de ressortir à la compétence administrative de leurs services respectifs. Les fonctionnaires de l'ancien ministère des Classes moyennes et de l'Agriculture seront chargés de la coordination.

Le fonctionnement pratique du Bureau fera l'objet de discussions plus avant. Ainsi, aucune localisation n'a encore été choisie.

Le démantèlement définitif du ministère de l'Agriculture, qui comptait 2.633 fonctionnaires, parallèlement à la réforme Copernic, constitue une réalité très complexe qui requiert une période de transition avant que les nouvelles structures ne soient complètement opérationnelles.

Dès lors, le comité chargé de la dissolution a été invité à chercher pour le Bureau un site adéquat à Bruxelles. Par ailleurs, le groupe de travail permanent de la Conférence interministérielle pour l'agriculture se réunit

incidenten gebeuren, hiaten of lacunes ontstaan, is er overigens ook een ontbindingscomité van het ministerie van Middenstand en Landbouw opgericht, waaraan de opdracht is gegeven om een geschikte locatie te zoeken voor het onderbrengen van dat landbouwbureau.

In afwachting van de fysieke installatie daarvan en met het oog op het verzekeren van de continuïteit werden de opdrachten van de permanente werkgroep van de interministeriële conferentie Landbouw bevestigd en zelfs nog uitgebreid.

Wie zijn de leden van de werkgroep? Dat zijn de vertegenwoordigers van de ministers die deel uitmaken van de interministeriële conferentie Landbouw, ambtenaren van de regionale administraties van Landbouw of van de federale overheidsdiensten Buitenlandse Zaken, Economie, Volksgezondheid en het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen.

Die werkgroep vergadert wekelijks. De agenda van de vergadering ziet er meestal als volgt uit: voorbereiding van een Belgisch standpunt in landbouwaangelegenheden met een Europese of internationale dimensie, overleg tussen de Gewesten en de federale overheid in verband met federale maatregelen die een invloed kunnen hebben op gewestelijke bevoegdheden, van nabij volgen van de financiering van de landbouwpolitiek en dergelijke meer.

Zoals u ziet, worden er wel degelijk nog altijd inspanningen geleverd en is er heel wat overleg tussen de Gewesten onderling enerzijds en de Gewesten en de federale overheid anderzijds om tot gemeenschappelijke Belgische landbouwstandpunten te komen. Wanneer een dergelijk standpunt tot stand komt, speelt ons land zijn rol op het Europese vlak ten volle. Als de Gewesten er echter niet in slagen om tot een gemeenschappelijk standpunt te komen, is dat hun verantwoordelijkheid en kan er ook geen standpunt worden vertolkt. Mijn visie hierover is dat, wanneer de Gewesten meer autonomie hebben gevraagd en gekregen, zij daarvan ook de consequenties moeten dragen en de volle verantwoordelijkheid die daaruit voortvloeit, op zich moeten nemen.

Ik heb in institutionele aangelegenheden – en ik ben daar nu toch al heel lang mee bezig – nooit iets anders gezegd dan wat ik dacht dat de waarheid was. Dat is dus ook hier het geval. De waarheid is dat, als de twee Gewesten er niet in slagen om tot een gemeenschappelijk standpunt te komen, er dan geen gemeenschappelijk standpunt is. Ik kan niet toveren. Dat zijn dus de feiten. De Gewesten moeten dat ten volle beseffen en zich daarnaar gedragen.

04.09 Trees Pieters (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik onthoud uit het antwoord van mevrouw de minister dat er nog altijd geen fysieke Europese cel is, maar dat ze wel virtueel bestaat en dat ze binnenkort een concrete vorm zal krijgen door gedelocaliseerde ambtenaren die zich op één bepaalde plaats zullen bevinden. Ik onthoud ook dat er overleg bestaat en dat er een werkgroep met mensen van de diverse geledingen van Landbouw paraat staat om u met woord en daad bij te staan.

Ik heb wel een bekommernis die ik reeds heb geuit bij de

hebdomadairement. Ce groupe de travail prépare les points de vue de la Belgique dans les dossiers agricoles, se concerte avec les Régions et suit le financement de la politique agricole.

Des efforts sont donc bel et bien consentis en faveur de la définition, dans le contexte belge, d'un point de vue commun en matière d'agriculture.

Toutefois, lorsque les Régions ne parviennent pas à adopter un point de vue commun, elles doivent en assumer la responsabilité et, par conséquent, la Belgique est dans l'impossibilité de défendre un point de vue commun au niveau européen. En d'autres termes, les Régions doivent assumer les conséquences éventuelles d'une telle impossibilité. Il s'agit là d'une conséquence de la fédéralisation de la politique agricole.

04.09 Trees Pieters (CD&V): La cellule agricole européenne n'existe donc pas encore matériellement, mais bien virtuellement.

Mon inquiétude est confirmée par la ministre. En cas de désaccord entre les Régions, la Belgique ne peut mettre en avant un point de

Lambermont-akkoorden. De minister zegt ook dat, als de Gewesten niet tot een gemeenschappelijk standpunt kunnen komen, er geen gemeenschappelijk standpunt is en zij ook niet met een standpunt naar buiten komen. Ik vind dat bijzonder jammer, want dat kan imagobeschadigend zijn voor het land. Dat zijn nu eenmaal de gevolgen van de federalisering, zoals de minister ook zegt. Ik meen echter dat wij er van in het begin op hebben gewezen dat dat een van de mogelijke gevolgen kon zijn die niet voordelig zijn vanuit de federale context voor het imago van het land in Europa.

Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

04.10 Minister **Annemie Neyts**: Mevrouw Pieters, het enige wat ik heel kort als kanttekening zou willen aanvullen bij wat u hebt gezegd, is dat landbouw heus niet het enige beleidsdomein is waar deze situatie bestaat. Telkens wanneer beleidsdomeinen behoren tot de bevoegdheid van Gewesten of Gemeenschappen, is dat de handelwijze. Wat heeft het verleden bewezen?

Overigens – u zult zeggen dat het een gemakkelijk argument is – die hele discussie, de hele benadering van de problematiek, de verfijning van de modaliteiten, is allemaal gebeurd tijdens vorige fases van de staatshervorming. Daarover is enorm veel discussie geweest: hoe gaan we dat doen, de vertegenwoordiging van België in de Ministerraden voor gedeelde bevoegdheden, toegewezen bevoegdheden? Het blijkt dat na vrij kort verloop van tijd alle betrokkenen weten dat ze er alle belang bij hebben een gemeenschappelijk standpunt te bereiken. Dat lukt ook bijna altijd, ongeacht het beleidsdomein.

Wat ik heb gezegd, is dat ik geen reden zag om eraan te twijfelen dat het anders zou zijn voor landbouw. Daar blijf ik bij.

04.11 **Trees Pieters** (CD&V): U moet toch toegeven dat landbouw een bijzonder gevoelig terrein is. Wat wij hebben meegemaakt na de dioxinecrisis, kan zich morgen herhalen. Dan heeft men een eenduidige stem nodig.

04.12 Minister **Annemie Neyts**: Daarom hebben we een Federaal Agentschap opgericht dat bevoegd is én dat federaal is.

04.13 **Trees Pieters** (CD&V): Dat is een uitweg. U kunt zich echter niet alleen richten tot de oplossing die het Federaal Agentschap aanreikt. U zult ook moeten spelen met uw partners. Ik hoop dat zij dan een gemeenschappelijk standpunt innemen.

04.14 Minister **Annemie Neyts**: Spelen met mijn partners?

04.15 **Trees Pieters** (CD&V): Met uw gemeenschapspartners!

Het incident is gesloten.

vue commun. Voilà qui nuit à l'image de marque de notre pays sur la scène européenne.

04.10 **Annemie Neyts**, ministre: L'agriculture ne constitue pas l'unique dossier pour lequel se pose ce problème. Les modalités ont été examinées lors de la dernière réforme de l'Etat. Toutes les parties sont conscientes de l'importance de la définition d'une attitude commune et, à ce jour, cet exercice a pratiquement toujours été couronné de succès.

04.11 **Trees Pieters** (CD&V): L'agriculture est et reste une compétence particulièrement sensible. Il n'est que de songer au problème de la pollution à la dioxine.

04.12 **Annemie Neyts**, ministre: C'est à cet effet que l'Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire a été fondée. Il s'agit, comme son nom l'indique, d'une instance fédérale.

L'incident est clos.

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.10 uur.
La réunion publique de commission est levée à 15.10 heures.*